

Produkt- og prisprinsipper for mobilnett som er bygd ut med offentlig støtte

Produkt- og prisprinsipper for grossisttilgang etter ESA-vedtak 046/26/COL

11. september 2026

Versjonshistorikk

Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet av
0.9	18.08.2026	Utkast til dokument	Nkom
1.0	11.09.2026	Offentlig versjon	Nkom
1.01	11.09.2026	Redaksjonelle korrigeringer	Nkom

Innholdsfortegnelse

Versjonshistorikk	2
1 Innledning.....	3
2 Juridisk grunnlag	3
3 Formål	4
4 Tilgangsprodukter	4
4.1 Fysisk infrastruktur.....	4
4.2 Aktiv tilgang / Roaming	4
5 Prisnivå.....	5
5.1 Fysisk infrastruktur.....	5
5.2 Aktiv tilgang / Roaming	5

1 Innledning

Nkom publiserer med dette produkt- og prisfastsettingsprinsipper for mobilnett som er bygd ut med offentlig støtte.

Dette er Nkom sine gjeldende prinsipper for produkter og prising av grossisttilgang for operatører som har mottatt offentlig støtte til utbygging av mobilnett, og for operatører som ber om slik tilgang. I tråd med ESA-vedtaket punkt 4.15 er støttemottakere pliktige til å følge Nkoms prinsipper.

Dokumentet er videre utarbeidet som veiledning for fylkeskommuner, kommuner og andre støtteforvaltere som tildeler offentlig støtte til utbygging av mobilnett.

2 Juridisk grunnlag

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD) notifikerte i 2026 en nasjonal støtteordning for utbygging av bredbånd og mobilnett. ESA godkjente ordningen i Decision No 046/26/COL av 26. februar 2026.¹ Ordningen bygger på at offentlig støtte kan gis når vilkårene i vedtaket er oppfylt, herunder kravene til åpen, transparent, rettferdig og ikke-diskriminerende grossisttilgang.

ESA-vedtaket angir at støttemottaker skal tilby de grossistproduktene som følger av vedtaket, og at priser for grossisttilgang skal fastsettes i samsvar med prinsipper utarbeidet av Nkom. Prinsippene er dermed en del av rammen for hvordan tilgangsvilkår skal utformes i prosjekter som mottar støtte etter ordningen.²

Prisfastsettelsen skal også ses i sammenheng med de underliggende prinsippene i Kommisjonens retningslinjer for statsstøtte til mobilnett. Retningslinjene åpner for at grossistpriser kan baseres på sammenlignbare markedspriser, priser som allerede er fastsatt eller godkjent av nasjonal regulatør, etter en kostnadsorientert metode eller etter en metode pålagt gjennom sektorreguleringen.³

Dersom partene ikke kommer til enighet om vilkår eller priser for grossisttilgang i et statsstøttet mobilnett, kan saken bringes inn for Nkom i tråd med de ordninger som følger av ESA-vedtaket, støttevilkårene og relevant nasjonalt regelverk. Nkom kan gi veiledning, mekle mellom partene og treffe avgjørelse om vilkårene.

¹ EFTA Surveillance Authority, Decision No 046/26/COL of 26 February 2026, State aid - Norway - Aid scheme for broadband rollout in Norway, Case No 95327, særlig punktene 4.13-4.15:
https://www.eftasurv.int/cms/sites/default/files/documents/gopro/Case_No_95327_College_Decision_04626COL_-_State_aid_-_Norway_-_Aid_scheme_for_broadband_rollout1.pdf

² ESA-vedtaket punkt 4.15. Punkt 4.14 angir grossistproduktene for mobilnett.

³ Communication from the Commission, Guidelines on State aid for broadband networks (2023/C 36/01), særlig punkt 5.2.4.4 og 5.2.4.4.4: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52023XC0131\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52023XC0131(01))

3 Formål

Formålet med prinsippene er å sikre at alle de pålagte grossistproduktene er tilgjengelige i offentlig støttede mobilnett, og at priser for grossisttilgang er på et formålstjenlig nivå. Prinsippene skal legge til rette for effektiv bruk av infrastrukturen, konkurranse i sluttbrukermarkedet og forutsigbarhet for både tilbyder av tilgang og tilgangskjøper.

4 Tilgangsprodukter

Mobilprosjekter som har mottatt støtte gjennom ordningen er pålagt å gi grossisttilgang gjennom tilgangsproduktene som er beskrevet nedenfor. Plikten til grossisttilgang vil også gjelde deler av nettet som ikke er bygget ut med statsstøtte, der dette er nødvendig for effektiv grossisttilgang til det statsstøttede nettet.

4.1 Fysisk infrastruktur

Med fysisk infrastruktur menes passiv infrastruktur som kan huse nettkomponenter, uten selv å være en aktiv del av nettet. Fysisk infrastruktur inkluderer trekkerør, master, stolper, kummer, skap, bygninger og tilkomst til bygninger. Denne kategorien omfatter dermed hva som tradisjonelt er kalt innplassering i andre operatørs master og hytter, i forbindelse med grossisttilgang på mobil.

I prosjekter for mobildekning som mottar offentlig støtte skal det være plass til to tilgangskjøpere⁴ ut over netteier i relaterte master og hytter. I tillegg skal det tilrettelegges for tilgang til all annen relatert fysisk infrastruktur for å kunne levere egne tjenester. Det skal være tilstrekkelig plass til at to tilgangskjøpere kan levere de samme tjenestene som ble krevd i det offentlige anbudet. Det er ikke krav til plass til tjenester ut over det som ble krevd på anbudstidspunktet.

Videre skal det reserveres plass til å kunne utvide strømforsyning og påkrevd batteribackup til to tilgangskjøpere utover netteier⁵.

Nkom kan revidere antall tilgangskjøpere det skal tilrettelegges for i prosjekter som mottar offentlig støtte som følge av markedsutviklingen og behovene i markedet.

Nkom gjør oppmerksom på at på generelt grunnlag kan bredbåndsutbyggingsloven komme til anvendelse for tilgang til fysisk infrastruktur.

4.2 Aktivt tilgang / Roaming

For mobilnett som blir bygd ut med offentlig støtte er det krav om at det tilbys aktiv grossisttilgang på de siter som er etablert med offentlig støtte, såkalt «lokal roaming». En operatør som har aktiv tilgang til netteierens øvrige mobilnett, skal også ha tilgang til mobilnett bygd av netteier med offentlig støtte.

For mobiloperatørene som drifter egne basestasjoner i Norge, anses det hensiktsmessig at operatørene selv samarbeider om en teknisk løsning for aktiv tilgang til lokal roaming. Dersom det er behov for utvikling for å få på plass en slik løsning, skal relaterte kostnader deles likt mellom de involverte partene. Ved uenighet kan Nkom konsulteres. Dette punktet vil kunne være gjenstand for revidering i tråd med markedsutviklingen.

⁴ Innplassering i mast for tilgangskjøpere skal være av en slik art at det reelt er mulig å gi dekning fra denne. Dvs at innplassering i mast for tilgangskjøpere eksempelvis må være mulig over tretopper eller bygg i nærheten av mast.

⁵ Kravet gjelder kun den del av infrastrukturen som bygges og eies av støttemottaker knyttet til støtteprosjektet. Kravet gjelder ikke for infrastruktur som eies/leveres av områdekonsesjonær.

5 Prisnivå

Følgende omhandler prisnivået på tilgangsproduktene netteier er pliktig til å tilby. For prosjekter som har mottatt statsstøtte er netteier pliktig til å følge disse prinsippene for pris. Det er netteiers ansvar å ta hensyn til tillatte grossistpriser i anbudsprosessen.

Prisnivåene i dette dokumentet er ikke absolutte maksimumspriser i enhver situasjon, men et utgangspunkt for vurderingen av om et tilbud er rettferdig i tråd med ESA-vedtaket punkt 4.13. Område- og prosjektspesifikke forhold kan begrunne avvik, for eksempel avstand, topografi, antall sluttbrukere, tilgjengelig kapasitet og behov for særskilt tilpasning. Slike avvik må være objektivt begrunnet, dokumenterbare og ikke-diskriminerende.

5.1 Fysisk infrastruktur

Prisen på tilgang til fysisk infrastruktur følger i utgangspunktet Telenors regulerte priser for samlokalisering for mobiloperatører. I det tilfelle reguleringen skulle endres eller bortfalle, vil Nkom oppdatere dokumentet basert på markedsutviklingen. Prisen skal være symmetrisk mellom operatørene. Dersom tilgang er nødvendig i infrastruktur som ikke er dekket av reguleringen av samlokalisering, henvises det til produkt- og prisprinsippene for fastnett, herunder prisnivået på fysisk infrastruktur og mørk fiber.⁶

5.2 Aktiv tilgang / Roaming

Prisen for aktiv tilgang skal settes slik at kjøper av tilgang ikke settes i marginskvis. Prinsippet er i tråd med gjeldende regulering i markedet for tilgang og originering i mobilnett (M15). Prisen for aktiv tilgang skal bestå en bruttomarginberegning, hvor det er krav om positiv bruttomargin for tilgangskjøper for et utvalg produkter: Testen skal utformes etter samme prinsipper som bruttomargintest for tjenesteleverandørtilgang i Nkoms vedtak 9. april 2024 i markedet for tilgang og originering i mobilnett (M15)⁷. Dette er den enkleste formen for marginskvistest og prinsippene er veletablerte i gjeldende regulering, Nkom anser derfor denne testen å være en hensiktsmessig tilnærming også for tilgang til statsstøttede nett.

Testen innebærer et krav om at inntekter fra hvert sluttbrukerprodukt skal overstige sin respektive tilgangskost, altså kostnadene tilgangskjøper har ovenfor netteier for å etablere og drifte egne tjenester over nettet. Det ses dermed bort fra kostnader utenfor dette avtaleforholdet, herunder tilgangskjøpers salg- og markedsføringskostnader, kundeservice og egne utstyrskostnader (nedstrømskostnader). Sluttkundeprisen er netteiers inntekt for de utvalgte representative produktene. Dette innebærer at det tas hensyn til eventuelle kampanjer og rabatter, inkludert volumrabatter.

Uenighet mellom tilgangskjøper og -selger vedrørende pris kan tas inn til Nkom som konfliktløsningsorgan. Nkom kan gi pålegg om fremleggelse av dokumentasjon.

⁶ <https://nkom.no/fysiske-nett-og-infrastruktur/offentlig-stotte-til-bredbandsutbygging>

⁷ <https://nkom.no/ekom-markedet/markeder/marked-15-tilgang-til-mobilnett>